

Lojzek pa ne bo tožljivec.

Spisal Julij Slapšák.

I.

Tako-le govoričijo opravljivi jeziki, da so ženske malo sitne in hude takrat, kadar kruh pečejo. Pa tudi to zatrjujejo, da ni modro in varno prikazati se ob peki v kuhinjo. Ob takih prilikah da rade zaro-počejo burklje in zapljuskajo mastne, umazane pomije v škafu. Pa to le tako govoré, res pa menda ne bo, kali. No, pa saj o dobri Lojzkovi materi se ne more kaj takega trditi. Nasprotno: Lojzkova mati so bili ravno ob peki še posebno prijazni in dobre volje. Bržčas jih je veselilo to, ker so umeli speči tako dober in okusen kruh. Saj so vaščanje, kadar so dobili prav všečen in v resnici dober kruh pod zob, vzklikali: „Oho, tak kruh pa pečejo samo Lojzkova mati!“ Ali pa je udobrovoljila mater ob taki peki, da so bili tako dobre, da, židane volje, misel, koliko vaških otrok in revčkov bo zopet veselih, ko jim spečejo in porazdele mednje dobrih in okusnih hlebčkov kar veliko število.

Ampak Lojzek Lojzek, ki je bil tako majhen, da je šele komaj mogel hoditi, o, ta pa je bil siten in hud, kadar so mati pekli. Kajpak, po rokah ga mati ob takih časih niso mogli nositi. Je pa sitnaril in sitnaril in se drl na vse pretege, da je bilo res že preveč. Pa mati, ki so bili mehkega srca in niso mogli gledati Lojzkovih solz, ne poslušati njegovega jokavega vpitja in vzdihovanja, so vselej ukazali starejšima bratcema, naj odvedeta Lojzka vun na travo in ga zamotita, kakor vesta in znata. Bratca sta rada izpolnila materino voljo; Lojzek je tam v travi ob dišečih cvetkah in pisanih metuljčkih res vselej utihnil in se zamotil.

Tudi ob zadnji peki je bilo tako. Mati so bili prijazni in dobre volje; Lojzek pa, ki se je najrajši tiščal v materinem naročju in se pestoval, se je začel že zopet cmeriti in usajati. Kmalu se je kisal in sitnaril na vso moč, in ni bilo ne konca ne kraja nje-

govih solz. So pa rekli tedaj mama, ki so imeli s peko polne roke dela in niso mogli torej še po rokah nositi solzavega Lojzka, tako so rekli starejšima bratcema: „Feljita mi ga kam vun Lojzka in ga zamotita in se igradjkajta z njim, z Lojzkom.“

„Mama, prav rada popeljeva Lojzka kam vun, prav z veseljem se poigradjkava z njim in prav lepo ga bova zamotila; samo eno reč dovolite,“ je prosil starejši bratec.

„No, kaj pa?“ so vprašali mati.

„Kaj? — Samo to dovolite, mama, samo to, da smeva vzeti z bratcem tisti zabojček tam v veži; veste, tisti zabojček tam v veži, da si narediva voziček iz njega; v vozičku pa popeljeva Lojzka daleč, daleč. No, Vi boste pa nemoteno potem lahko pekli doma.“

Res, da bi se bil še rabil tisti zabojček; toda sinka sta jih vedno rada ubogala. Kaj so hoteli? — So jima pa izpolnili željo, češ: „I, če ne bosta razbila zabojčka, ga pa vzemita; in če bosta pazila lepo na Lojzka, ga pa odpeljita dol po potu, pa dalje ne ko na travnik, kvečjemu do gozda — sta razumela?“

Bratca sta prikimala in veselo zavrisnila. Pa sta šla, vzela iz veže zabojček, udela v žrebljevo luknjico v sprednji stranici vrvico, in voziček je bil gotov. Eden bratcev je slekel suknjič, ga zravnal in položil v zabojček, nanj pa posadil Lojzka. Potem sta naravnala in nategnila oba konca vrvice ter potegnila. Zabojček je zacvilil in zahreščal na peščenem potu ter se pomikal dalje. Vožnja je bila težavna, ker ni imel voziček koles, a šlo je le. „Djô-djô! Bištahor! Tihovt!“ je poganjal Lojzek veselo; vozil se je silno rad; na jok je kar precej pozabil, kakor hitro je zavladal v vozičku . . .

II.

Potem so se pa vozili in vozili.

Menda je pa že močno odskakovalo, kar Lojzku ni moglo biti dovolj všeč. Ko se je že precej naužil dobrot nerodne vožnje, je začel vpiti: „Čajta no, čajta no!“

Bratca sta obstala in vprašala: „Kaj pa je, Lojzek, kaj?“ In mali Lojzek je odgovoril v skrbeh, rekoč: „Žmelaj hopšaša voziček. Bo pok! Čajta no, ješt ven.“

„Oh, nič ne bo pok! Kar notri bodi in se lepo peljčkaj naprej. Nič ne maraj, te bova pa na travo zapeljčkala,“ sta govorila bratca ljubeznivo, da bi Lojzka potolažila. In sta ga res utolažila.

Zapeljala sta tedaj Lojzka na travo. Tam pa ni cvilil in hreščal voziček, kakor po peščeni poti. Toda zatikal se je rad s prvim koncem v travnate šope, tako da se je zapoletel in odskočil zdaj na levo, zdaj na desno stran. Kajpak, Lojzka je to vznemirjalo; začel je iznova vpiti, da gre rajši dol, ker voziček „žmelaj lompompom dela pa hopšaša!“ Ali bratca sta mu znala tako lepo prigovarjati, da je Lojzek, ki se je silno rad vozil, le rajši potrpel in še ostal na vozičku.

Prišla sta bratca z vozičkom in Lojzkom na travnik. Tam zadaj se je razprostiral gozd. Drobni ptički so tako lepo žvrgoleli na vejicah. Ob robu se je pa vil potoček in žuborel kaj prijetno in blagoglasno.

Na travniku je bila vožnja nekoliko boljša, ker je bila trava pokošena in ni bilo nič brega, ampak sama ravnina.

Zdaj je bil Lojzek vesel. Kaj lepo se je bilo voziti po ravnem travniku. Voziček ni skoro nič več delal „rompompom in hopsasa“, kakor prej, ko je šlo maličku že na jok, in je bilo treba dosti premagovanja in samozatajevanja, da se ni začel kisati na ves glas. „Hi-hovt! Bištahor!“ je začel zdaj iznova poganjati srečni Lojzek.

Bratca sta poskočila in zdirjala v lahnem diru po mehkem travniku. Malo je že pretresalo Lojzka, a se je hrabro držal in poganjal: „Djô-djô! Bištahor! Tihovt!“ Pogledala sta bratca zdajpazdaj nazaj, toda opazila le nista, da so se jele deske že prej ločevati druga od druge, da zabojček že močno zija, da se utegne voziček razčehnuti, podreti, zbiti. Seve, obračala sta pogled le na Lojzka, če je še miren in vesel; na zabojček pa nista utegnila misliti; treba je bilo skakati in noretiti po lepem, ravnem travniku.

Zdaj je pa že prehudo začelo pretresati Lojzka v vozičku. E, bratca sta se izpozabila in le prenorčavo dirjala naprej in naprej. Nič ni več poganjal Lojzek, temveč tiščal je zopet dol iz vozička in vpil: „Čajta no, čajta no, ješt dol. Vožiček hopšaša, lompompom! Bó pok! Ješt vn, čajta no!“

Tako je vpil Lojzek in tiščal dol. Toda bratca ga nista slušala; še ozrla se nista več nazaj, kaj še, da bi se bila ustavila ter pomirila in potolažila Lojzka. Kar naprej sta letela kakor dva norčka. O, pošteno je odskakoval voziček, pošteno ga je metalo na vse strani. Lojzek je pa vokal in vpil, naj počakata, da gre iz vozička: a bratca, ta paglavca vihrava, ga niti slišala nista več, tako norčavo sta dirjala. V strahu in trepetu je pričakoval Lojzek nekaj groznega, saj zdajzdaj bo — pok in rompompom!

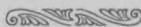
Bratca se tedaj zaženeta proti gozdu, divje in brez pameti. Pa dolgo nista dirjala. Kar naenkrat se prekucneta oba na glavo; toliko, da nista trčila skupaj. Vrvica je zletela kvišku, onedva se pa zlekneti in obležita na zemlji . . .

Lojzek je zatulil tako strašno in grozno, kakor da so vsi strahovi prišli nadenj in ga jemali in devali v malho . . .

Kaj pa se je pravzaprav zgodilo?

I, kaj drugega. Pok! je reklo in „hopšaša in lompompom!“ kakor je bil Lojzek prerokoval . . .

(Konec prih.)

Ob zibeli.

Spavaj mirno,
angel mali,
otrok zali,
moja nada! . . .
Srce verno
zate bije,

zolza lije
iz očesa.
Naj nebesa
tihe sreče
ti dadó!
Naj livada

bo življenje
tvoje celo,
polna cvetja
in radosti,
brez bridkosti
in trpljenja.

Gnjevoš.

